

DOM

Afsagt den 25. november 2013 i sag nr. BS SKSd-615/2013:

A

og

B

mod

C

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen vedrører spørgsmålet om, hvem der er arvinger i boet efter D død den 24. oktober 2012.

A og B, i det følgende kaldet AB, har nedlagt påstand om, at C, i det følgende kaldet C, tilpligtes at anerkende, at C ikke har arveret i boet efter D.

C's påstand er frifindelse.

C's selvstændige påstand er, at AB tilpligtes at anerkende, at arven i boet efter D skal tilfalde AB og C med lige store dele og således med halvdelen til hver.

Oplysningerne i sagen

Den 12. marts 2008 oprettede D og hans ægtefælle E, der ikke efterlod sig livsarvinger, et gensidigt notartestamente. I testamentet var blandt andet anført følgende:

"
(...)

1.

Ved førstafdødes død er det vort ønske, at længstlevende skal arve alt efter førstafdøde.

2.

Ved længstlevendes død er det vort ønske at arven efter længstlevende skal tilfalde **C**, født den: 07-02-1954, , subsidiært hendes livsarvinger i henhold til den til enhver tid gældende arvelov.

(...)

7.

Længstlevende kan frit ændre bestemmelserne i dette testamente for så vidt angår arven efter længstlevende.

(...)

"

E afgang ved døden den 14. februar 2011, og **D** arvede alt efter hende som enearving.

Den 30. marts 2011 oprettede **D** et notartestamente, hvori han blandt andet bestemte følgende:

"

(...)

1.

Nærværende testamente tilbagekalder samtlige tidligere testamentariske dispositioner der måtte forefindes.

2.

Ved min død, er det mit ønske, at arven efter mig skal fordeles ligeligt mellem

- **A**
- **B**

3.

Hvis en af mine arvinger afgår ved døden før mig, skal den pågældende arvelod tilfalde den anden af mine arvinger.

Hvis begge mine arvinger afgår ved døden før mig, skal arven efter mig tilfalde

F

"

D afgang ved døden den 24. oktober 2012, og bøet blev udleveret til bobestyrerbehandling ved advokat Niels Bo Andersen.

Advokat Niels Bo Andersen afholdt et bomøde den 14. december 2012, og i bomødereferatet er blandt andet anført følgende:

"

(...)

Testamentets § 7 må forstås således, at længstlevende er begrænset i sin adgang til at ændre testamentet for så vidt angår halvdelen af arven, således at **C** skal arve ½ delen i h.t. testamentet fra 2008 og **A** og **B** skal arve hver 1/4 del i h.t. testamentet fra 2011.

Bobestyreren henviser således til dødsboskiftelovens § 54, stk. 2, og opfordrer til sagsanlæg, hvis en arving ikke er enig i vurderingen.

(...)

"

Der er under sagen fremlagt mødenotater fra de møder, der er afholdt hos advokaterne i forbindelse med udarbejdelse af testamenterne.

I mødenotatet fra udarbejdelsen af det gensidige testamente er blandt andet anført følgende:

"

(...)

§ 4

Frit ændres.

(...)

"

I mødenotatet fra udarbejdelsen af **D's** testamente er blandt andet anført følgende:

"

(...)

+ tidl. testamente
12.3.2008 i Herning

(...)

§

Tilbagekaldelse.

(...)

"

Forklaringer

B har forklaret, at **E** var søster til hans mor. Fra 1976 og i de efterfølgende år besøgte han jævnligt **E** og **D**. **E** drev en Tatol-butik. Han kørte ofte sin mormor og morfar hjem til **E** og **D**. Hans mor og **E** havde ikke et særligt godt forhold til hinanden. **D** sagde på et tidspunkt til ham, at han ikke troede, at de vidste, hvad de var uenige om. Det påvirkede hans forhold til **E** og **D**, og forholdet døde ud. Hans mor døde i 1999. **E** og **D** kom til begravelsen. Hans far døde i 2003, og **E** og **D** kom også til hans bisættelse. De holdt efterfølgende mindesammenkomst hjemme hos ham og hans kone, og **E** og **D** deltog også. Der blev de enige om, at de skulle til at se hinanden lidt oftere. I starten var de i kontakt med hinanden pr. mail, men fra år 2005 begyndte de at se hinanden 3-5 gange om året. **E** og **D** blev altid glade for deres besøg, og det var svært at komme derfra igen. I januar 2009 blev hans kone alvorligt syg, og hun lå i respirator i 11 døgn. **E** havde også på et tidspunkt ligget i respirator på grund af et færdselsuheld, og både **E** og **D** kunne derfor sætte sig ind i, hvordan han havde det. Det gjorde, at deres forhold til hinanden blev endnu tættere. I november 2010 ringede **E** og spurgte, om han kunne hjælpe med at slagte moskusænder. Det kunne han desværre ikke på grund af arbejde. De besøgte **E** og **D** kort tid før jul det år. **E** og **D** havde andre gæster, og de fik derfor ikke talt så meget med hinanden, men de blev enige om, at når han og hans kone kom hjem fra Thailand i februar 2011, skulle de sætte en weekend af, hvor de skulle besøge dem og overnatte hos dem. Mens de var i Thailand, blev de ringet op af **D** og af **E**'s søster, der fortalte, at **E** pludselig var død. **D** ringede herefter til dem hver dag og var meget ked af det. Bisættelsen blev udsat, til de

kom hjem. De foreslog ellers **D**, at bisættelsen skulle finde sted, inden de kom hjem, så der ikke kom til at gå så lang tid, men **D** ville have, at de skulle med.

Forholdet til **D** blev endnu tættere efter bisættelsen. De tog med ham hjem efter bisættelsen, og indtil hans død talte de i telefon med ham mindst en gang hver dag. **D** var meget spændende at tale med, og han interesserede sig for politik og meget andet.

I marts 2011 var han i England på grund af sit arbejde. **D** ringede til hans kone og spurgte hende, om de ville være hans arvinger. Hans kone ville ikke tage stilling til det og ringede derfor til ham i England. Han sagde, at de skulle sige ja tak, fordi det var en stor ære. De havde herefter en fornemmelse af, at **D** havde travlt med at få lavet et testamente. **D** havde talt med en pensioneret dommer, der havde sagt til ham, at han ikke vidste, om han kunne lave et nyt testamente, og han havde rådet **D** til at kontakte den advokat, der havde hjulpet dem med det første testamente. Det havde **D** gjort, og **D** ringede herefter til hans kone og sagde glad, at det kunne laves om, så han og hans kone skulle arve det hele.

D fortalte dem løbende, hvor langt han var i processen med at få oprettet et testamente. Han tror, at **D** havde travlt med at få lavet testamente, fordi han havde set, hvor hurtigt der kunne ske noget. **D** sagde på et tidspunkt til dem, at der var sket noget til **C's** sølvbryllup den 28. november 2010, som han og **E** tog afstand fra. Det var noget med en tale, der var under bælttestedet. **D** og **E** var på vej hjem fra sølvbryllupsfesten blevet enige om, at det var ham og hans kone, der skulle arve. Det var **D**, der fortalte dem det. **D** fortalte også, at **E** ikke sov i to døgn bagefter, fordi hun spekulerede over det, der var sket. **E** nævnte det aldrig over for dem. De kunne mærke på **D**, at han var meget lettet, da han havde fået lavet testamentet. **D** sagde ikke noget om, hvor meget der var at arve.

D døde lige så pludseligt som **E**. De havde levet et sundt liv begge to. Det var **E's** søster, der fortalte dem, at **D** var død. De var med til hans bisættelse. Det var dem, der skulle have stået for bisættelsen.

D havde lagt en seddel i sin pung, hvor der stod, at der skulle ringes til dem, hvis der skete ham noget. Efter at **D** var død, ringede de til skifteretten for at høre, om **D** havde oprettet testamente. De havde på fornemmelsen, at de skulle arve, men de havde aldrig set noget testamente. De fik at vide, at skifteretten ikke på det tidspunkt havde oplysninger om testamente. De tog herefter til Thailand, og mens de var i Thailand, fik de at vide, at de skulle arve halvdelen, mens **C**, som de ikke kendte ret godt, skulle arve den anden halvdel. Han ringede til skifteretten, der oplyste, at **C** var kontaktperson. Da de kom hjem fra Thailand, mødtes de med **C**, og de blev enige om, at der skulle sættes en bobestyrer på. Det var den 26. november 2012. De kontaktede advokat Jens Møller, og de viste ham det materiale, der var kommet fra skifteretten. Advokat Jens Møller sagde, at det materiale kunne han ikke bruge til noget, og han sagde til **C**, at der måtte være noget mere. **C** fandt herefter to testamenter frem. Det var første gang, han så testamenterne. Indtil da havde han

troet, at den udskrift, de havde fået fra skifteretten, var et testamente. Han havde aldrig set et testamente før. Advokat Jens Møller læste testamenterne, og advokat Jens Møller anbefalede herefter ham og C at få fat i en advokat. Han kontaktede det advokatkontor, der havde hjulpet E og D med testamenterne.

Efter D's død tog hans bror, F, sig af dyrene. F havde selv ringet til skifteretten, fordi han troede, at han måske skulle arve.

A har forklaret, at hun dagligt talte i telefon med D, efter at E var død. Allerede inden E's død havde de nær kontakt til E og D, men kontakten til D blev mere tæt, efter at E var død. Det var hende, der gav D en mobiltelefon og et sim-kort, fordi han selv havde sagt, at det var for dyrt at købe en. D spurgte hende i telefonen, om hun og hendes mand ville arve ham. Hun blev helt rundt på gulvet og sagde, at det var hun nødt til at spørge sin mand om. Hun ringede til sin mand, der på det tidspunkt var i England. Han sagde, at hun skulle sige ja tak.

C har forklaret, at hun har kendt E og D altid. De var der altid for hende, og de var nogle dejlige mennesker. Mens de begge levede, var de med til alle fester hos hinanden, og de så også hinanden til jul og ved andre lejligheder. Det var altid svært at komme derfra igen, når man besøgte dem. De talte også meget i telefon med hinanden. E og D holdt meget af hinanden, og de var altid sammen. De traf alle beslutninger sammen. Det var nok ofte E, der stod bag beslutningerne, men det var som regel D, der førte dem ud i livet.

Hun så første gang AB til E og D's guldbrillup i juni 2010. E fortalte, hvordan de var i familie med hinanden. Det lød på E som om, at de lige var dukket op i deres liv igen. Hun har ikke indtryk af, hvor meget kontakt der herefter var mellem E og D og AB. Hun tror ikke, at E ønskede, at AB skulle arve noget efter hende og D, men E fortalte aldrig om det testamente, som hun og D havde oprettet. Kort før E og D's guldbrillup fortalte E's søster hende dog, at E havde sagt til hende, at AB ikke skulle arve noget.

Hun ved ikke, hvad der tænkes på med hendes og hendes mands sølvbrillup. Det var et forfærdeligt vejr, men E og D kom alligevel. E ringede, da de var kommet hjem fra festen for at sige, at de var kommet godt hjem og for at sige tak for en dejlig dag. E sendte også et julekort til dem. Hvis der var blevet sagt noget til sølvbrilluppet, som havde stødt E og D, ville D have sagt det, da han ikke var bange for at sige sin mening.

E og D talte aldrig om penge, og de talte heller aldrig om, hvem der skulle arve dem. Hun havde troet, at de ville indsætte en velgørende organisation som arving. Hun tror, at de havde tillid til advokaten, og at de stolede på, at formuleringerne i testamentet var rigtige. Hun tror ikke, at

E og *D* havde forestillet sig, at de kunne ændre det, der var bestemt i deres fælles testamente.

Hun var med til urnenedsættelsen efter *E's* død. Det var *AB* ikke.

Efter *D's* død hjalp *F* med at passe dyrene. Det var også ham, der arrangerede *D's* bisættelse.

Den 7. november 2012 fik hun et brev fra skifteretten. Hun græd, da hun fandt ud af, at *E* og *D* havde tænkt på hende. I brevet stod der, at hun skulle arve den ene halvdel, og at *AB* skulle arve den anden halvdel. Der stod også, at *F* tog sig af *D's* dyr. Hun ringede til skifteretten og fik at vide, at hun skulle underrette *AB*. Hun ringede til *AB*, der var i Thailand. De aftalte, at *F* kunne beholde *D's* dyr som tak for, at han havde taget sig af dem. Da hun talte med *F*, sagde han, at det ikke var sådan, som hun troede. Han sagde, at skifteretten havde fortalt ham, at der var oprettet to testamenter, og han fortalte, hvad der stod i testamenterne. Hendes første reaktion var, at *D* sikkert havde lov til at lave om på det fælles testamente. Hun ringede til skifteretten næste dag, og hun fik testamenterne læst op. Hun fik skifteretten til at sende hende en kopi af testamenterne, og skifteretten sagde, at der også ville blive sendt en kopi til *AB*.

Advokat Kristina Søgaard har forklaret, at hun har udarbejdet testamenter siden år 2002. Det er hende, der har lavet testamentet fra 2008. På det tidspunkt havde hun været på flere kurser i den nye arvelov. Hun kan ikke huske *E* og *D*, men hun kan se i sin kalender, at hun havde et møde med dem. Hun har en helt fast fremgangsmåde, som hun anvender i forbindelse med udarbejdelse af testamenter. Hun laver altid et notat under mødet med klienterne. Notatet er blankt, når mødet starter, og det, der står i notatet, er det, der er blevet talt om og aftalt. Der står ikke noget i notatet, der ikke er blevet talt om. At mødet med *E* og *D* kun varede 45 minutter, skyldtes nok, at de var afklarede med, hvad der skulle stå i testamentet, da de kom. Hendes testamenter bygger på paradigmer, der bliver rettet til efter behov. Hun spørger altid, om der tidligere er oprettet testamente. Hun kan se ud af sit notat, at *E* og *D* var lidt i tvivl om det, men at de kom frem til, at de ikke tidligere havde oprettet testamente. Det, der er skrevet i notatet under § 4, betyder, at testamentet kan ændres til enhver tid af begge testatorer. Hun tager altid en snak med sine klienter om, at testamentet frit kan ændres, mens de begge lever. Hun foreslår også altid klienterne at træffe bestemmelse om, at testamentet frit kan ændres, også efter at den ene er afgang ved døden. Klienterne får at vide, at hvis man ikke skriver, at testamentet frit kan ændres, kan det ikke ændres, når den ene er afgang ved døden. Når hun i sit notat har skrevet, at testamentet frit kan ændres, betyder det, at *E* og *D* efter hendes rådgivning sagde, at de gerne ville kunne ændre det, også efter at den ene var afgang ved døden. Hun er sikker på, at de talte om, at "arven efter længstlevende" var udtryk for hele formuen. § 7 i testamentet var også udtryk for dette. Grunden til, at hun i sit paradigma har tilføjet "for så vidt angår arven efter længstlevende", er, at en af hendes kompagnoner på et tids-

punkt havde en diskussion med dommeren i Holsted, der konsekvent rettede i de testamenter, som skulle underskrives for notaren, hvis tilføjelsen ikke var med. Hun og hendes kompagnoner diskuterede det, og de var enige om, at de godt kunne leve med tilføjelsen, der efter deres opfattelse ikke ændrede indholdet. Hvis man kun kunne ændre for så vidt angår halvdelen, ville det have stået både i testamentet og i notatet. Hun kan ikke huske, om **E** og **D** stillede spørgsmål angående § 7, da de fik testamentsudkastet. Hun mener dog aldrig, at der er nogen, der har sat spørgsmålstejn ved denne paragraf.

§ 1 i testamentet er indsat, fordi hun mener, at et testamente skal forholde sig til begge arvefald. § 4 i testamentet er en standardbestemmelse, og set i bakspejlet ville hun nok have slettet denne bestemmelse i **E** og

D's testamente. Hun talte ikke med dem om uskiftet bo. Hun kan se ud af sit notat, at hun talte med dem om muligheden for at indsætte en bobestyrer, og at de ikke ønskede dette. Hun plejer at sige til sine klienter, at hvis de har arvingernes cpr-numre, skriver hun dem ind i testamentet. Hvis de ikke har cpr-numrene, plejer hun at spørge, om de vil skaffe dem, og hvis de ikke har lyst til det, skriver hun ikke cpr-numrene i testamentet.

Normalt får hun det underskrevne testamente retur fra notaren, så hun kan kontrollere påtegningen, men i nogle tilfælde aftales det, at notaren sender testamentet direkte til klienten. I de tilfælde plejer hun at rykke klienten én gang for en kopi af det underskrevne testamente.

Det er nok tilfældigt, at det ikke er hende, der har udarbejdet **D's** testamente fra 2011. Hvis en klient ringer til deres reception, vil vedkommende blive stillet ind til den første, der er ledig. I 2011 var advokatfuldmægtig Signe Brodtkorb fuldmægtig under hende, og hun kom nok ind til hende i forbindelse med udarbejdelse af testamentet fra 2011, men hun kan ikke huske det.

Advokatfuldmægtig Signe Brodtkorb har forklaret, at hun startede som advokatfuldmægtig i 2010. Hun ikke helt kan huske **D** og mødet med ham, men hun kan se ud af notatet og sin kalender, at det var hende, der havde aftalt mødet med ham, og at det også var hende, der afholdt mødet på deres kontor i Grindsted. Når hun kigger på sit notat, synes hun, at der er nogle ting, hun kan huske fra mødet.

Notatet indeholder kun det, som der blev talt om under mødet. Hun har aldrig skrevet noget i sine notater, der ikke er blevet talt om. Hun spørger altid, om der tidligere er oprettet testamente. Når der i hendes notat står dato og sted for oprettelsen af tidligere testamente, er det enten fordi

D havde testamentet med til mødet, eller fordi hun selv printede et eksemplar ud fra deres system. I notatet har hun skrevet "Tilbagekaldelse". Det har hun gjort, fordi hun vurderede, at det tidligere testamente kunne tilbagekaldes i sin helhed, og fordi **D** må have givet udtryk for, at det var det, han ønskede. Hun har nogle minder om navnet **C**, og hun synes, at hun kan huske, at **D** under mødet sagde noget om en, der hed **C**. Hun kan ikke huske historien længere.

Hun mener, at det var helt uproblematisk for **D** at lave

det nye testamente, da § 7 i testamentet fra år 2008 gav mulighed for det. Hun og **D** talte helt givet om, at denne bestemmelse ikke begrænsede hans testationskompetence.

Hun kan se i deres sagssystem, at hun selv lavede et udkast til testamente den dag, hvor sagen blev oprettet. Hun kan også se, at hun skrev til sin sekretær, at det gerne måtte gå lidt hurtigt, men hun kan ikke huske, hvorfor hun skrev det. Hun holdt ferie lige efter, at hun havde udarbejdet testamentet, og hun bad derfor sekretæren om at ekspedere sagen, når

D havde godkendt udkastet. Sagen blev ekspederet allerede dagen efter. I udkastet manglede der en adresse på **AB**, og den har

D nok givet hendes sekretær. En kopi af det underskrevne testamente blev efterfølgende sendt til hende. Hun ved ikke, om kopien kom fra retten eller fra **D**.

F har forklaret, at **D** var hans bror. De havde et tæt forhold til hinanden hele livet. De talte med hinanden flere gange om dagen. Han ved, at **E** og **D** blev kontaktet af **AB** ca. ½ år før deres guldbryllup, og at de herefter med jævne mellemrum fik besøg af dem. Det var tit noget negativt, **D** fortalte ham om **AB**. Han ved, at **E** på et tidspunkt sagde til sin søster, at **AB** ikke skulle tro, at de skulle arve noget, bare fordi de havde genoptaget kontakten.

Han og **D** talte ikke med hinanden om pengesager. Han troede, at det var Dyrenes Beskyttelse eller lignende organisation, der skulle arve ham. Han kan ikke forestille sig, at **E** og **D** løbende talte om det, de havde skrevet i testamentet, og han kan heller ikke forestille sig, at de havde tænkt, at den af dem, der blev længstlevende, skulle kunne lave testamentet om. **C** stod højt hos både **E** og **D**, og det havde hun altid gjort.

Parternes synspunkter

AB har i påstandsdokumentet gjort gældende:

- at det ved oprettelsen af det gensidige testamente i 2008 var testatorernes udtrykte ønske, at den efterlevende frit skulle kunne ændre testamentet,
- at sidstafdøde **D** ved ægtefællens død i 2010 arvede alt efter førstafdøde som dennes enearving, hvorfor bobeholdningen i hans bo alene falder i arv efter ham,
- at **D**, da han ikke efterlod sig livsarvinger, frit kunne disponere over boet ved testamente, jf. arvelovens § 62,
- at § 7 i 2008-testamentet "Længstlevende kan frit ændre bestemmelserne i dette testamente for så vidt angår arven efter længstlevende", skal fortolkes således, at **D** kunne råde over hele boet, som det er sket ved testamentet af 2011, jf. også arvelovens § 81,
- at det af sidstafdøde oprettede testamente er udtryk for sidstafdødes testamenteriske vilje, og at testamentet er lovligt oprettet, og
- at **C** derfor ikke er arving i boet.

AB har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokumentet.

C har i påstandsdokumentet gjort gældende:

- at der i fællestestamentets § 7 er taget stilling til længstlevendes testationskompetence, hvor det er bestemt, at længstlevende kan råde over halvdelen af boet, jf. arvelovens § 81, stk. 3,
- at der med ordene "arven efter længstlevende" i nærværende sag henvises til den del af boet, som længstlevende ikke har arvet efter førstafdøde,
- at *D* ikke havde testationskompetence til at råde over hele det tidligere fællesbo, idet førstafdødes bestemmelser var uigenkaldelige efter førstafdødes død, jf. fællestestamentets § 7, modsætningsvist,
- at ordene "Frit ændres" i arbejdsnotatet refererer til standardbestemmelsen "Længstlevende kan frit ændre bestemmelserne i dette testamente",
- at det fremgår af sagens dokumenter samt ved fortolkning ud fra viljesprincippet, at ægtefællerne havde ønsket en begrænsning af længstlevendes testationskompetence til alene at angå halvdelen af boet,
- at det kan udfindes af enetestamentets ordlyd, at længstlevende er gået ud fra, at der i boet efter ham er arv såvel efter hans hustru som efter ham selv, og at han alene har haft til hensigt at disponere over arven efter sig selv til fordel for andre end *C*,
- at længstlevende var i ond tro med hensyn til sin testationskompetence, hvis det måtte blive anset for bevist, at længstlevende uagtet fællestestamentets og enetestamentets ordlyd havde til hensigt at råde over hele boet,
- at *AB* ikke har godtgjort, at det var længstlevendes vilje at råde over mere end halvdelen af boet,
- at det vil stride mod førstafdødes vilje, dersom *AB* og ikke *C* skulle arve førstafdødes halvdel af boet ved længstlevendes død, idet førstafdøde ingen tilknytning havde til *AB*,
- at førstafdøde anså *C* for en væsentlig arving,
- at det fremgår utvetydigt af fællestestamentet, at det har været førstafdødes udtrykkelige ønske/vilje, at uanset hvilken arveretlig situation, der måtte blive tale om, skulle *C* arve førstafdødes halvdel af boet,
- at *C's* testamentsfortolkning efter viljesprincippet ligger inden for såvel fællestestamentets som enetestamentets ordgrænse,
- at det ikke kan udelukkes, at arveladerne har modtaget juridisk rådgivning i henhold til arveloven af 1964, idet fællestestamentet er konciperet umiddelbart efter, at den gamle arvelov ikke længere var i kraft,
- at arveladerne har forudsat, at der ved længstlevendes død ville være arv efter såvel førstafdøde som længstlevende,
- at formuleringen af bestemmelsen i § 7 om længstlevendes testationskompetence savner mening, såfremt den måtte skulle forstås således, at længstlevende havde råden mortis causa over hele boet,

- at længstlevende alene har haft kompetence til at tilbagekalde fællestestamentet, for så vidt angår den arv, som han ikke havde arvet efter førstafdøde, og
- at førstafdødes testamentariske dispositioner i fællestestamentet skal finde anvendelse for den ene halvdel af boet, mens den anden halvdel af boet skal fordeles efter bestemmelserne i længstlevendes enetestamente.

C har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokumentet.

Retten's begrundelse og afgørelse

Det fremgår af bestemmelsen i arvelovens § 81, stk. 1, jf. stk. 2, at

D ved testamente som udgangspunkt kunne råde over hele fællesboet, da hverken han eller E efterlod sig livsarvinger.

Det fremgår imidlertid af arvelovens § 81, stk. 3, at dette ikke gælder, hvis det gensidige testamente, som D og E oprettede, indeholdt anden bestemmelse om længstlevende ægtefælles testationskompetence.

Det gensidige testamente indeholdt blandt andet en bestemmelse om, at den længstlevende frit kunne ændre bestemmelserne for så vidt angår arven efter længstlevende.

Skifteretten finder, at denne bestemmelse efter sin ordlyd må forstås således, at længstlevendes testationskompetence var indskrænket, og at længstlevende kun kunne råde over halvdelen af det tidligere fællesbo ved eventuelle senere testamenter.

Skifteretten finder ikke, at AB under sagen har godtgjort, at det trods denne ordlyd var D og E's ønske, at længstlevende skulle kunne råde over hele det tidligere fællesbo ved eventuelle senere testamenter.

Bestemmelserne i det gensidige testamente skal derfor lægges til grund for så vidt angår den ene halvdel af fællesboet, mens D's testamente skal lægges til grund for så vidt angår den anden halvdel af fællesboet.

Der gives herefter C medhold i hendes påstande.

Sagsomkostningerne vedrører rimelige udgifter til advokatbistand, og de er fastsat til 60.000 kr. under hensyntagen til, at sagens værdi i forbindelse med betaling af retsafgift er anslået til 500.000 kr., ligesom de er fastsat under hensyntagen til sagens karakter, hovedforhandlingens varighed og sagens udfald.

Thi kendes for ret:

Sagsøgerne, *A* og *B*, tilpligtes at anerkende, at arven i boet efter *C* skal tilfalde dem og sagsøgte, *D*, med lige store dele og således med halvdelen til hver.

A og *B* skal inden 14 dage betale 60.000 kr. i sagsomkostninger til *C*.

Jeanette Bro Fejring
dommerfuldmægtig

DOM

afsagt den 2. juli 2015 af Vestre Landsrets 7. afdeling (dommerne Mogens Heinsen, Lars E. Andersen og Eva Skov (kst.)) i ankesag

V.L. B-2954-13

A

og

B

(advokat Christian Parbo, Esbjerg, for begge)

mod

C

(advokat Martin Cumberland, København)

Retten i Kolding har den 25. november 2013 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. BS SKSd-615/2013).

Påstande

For landsretten har appellanterne, *A* og *B*, gentaget deres påstand for byretten.

Indstævnte, *C*, har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende sagsfremstilling

G, der er søster til *E*, har afgivet en erklæring af 1. marts 2014

om en udtalelse, som **E** skulle være kommet med.

Forklaringer

B, **A**, **C**, advokat Kristina Søgaard og **F** har afgivet supplerende forklaring for landsretten. Der er endvidere afgivet forklaring af **H** og **I**.

B har supplerende forklaret, at det var ham og **A**, der fik lavet en mailadresse til **E**. De kikkede ind til **E** og **D**, når de kom forbi. De talte om alt, men dog ikke privatøkonomi. Han og **A** var ikke selv med til **C's** sølvbryllup. Det, som **E** og **D** tog afstand fra, var noget, som blev sagt under brudgommens tale. **E's** bisættelse blev udsat af hensyn til dem. De kørte med **D** hjem efter bisættelsen. **D** var især glad for, at hans halvbror **F** var mødt op. **D** havde ikke set ham i 8-9 år. **D** var skuffet over, at ikke flere tog med ham hjem efter bisættelsen. Det var især **A**, som **D** talte med i telefonen. Samtalerne varede ofte mere end ½ time. **E** opfordrede dem under mindesammenkomsten i 2003 til at besøge dem. De har ikke gemt de mails, som de udvekslede med **E**. **E** og **D** har også besøgt dem, men de ville helst blive hjemme ved dyrene. Han og **A** gik ud fra, at de skulle arve begge. **J** i Sønder Omme blev først underrettet om **E's** dødsfald.

A har supplerende forklaret, at **E** sagde, at hun og **B** ikke havde nogen undskyldning for ikke at besøge dem, da motorvejen gik lige forbi. Vidnet er selv fra Vestjylland og har familie her. De besøgte dem ofte uanmeldt, og de snakkede godt sammen. **E** sagde også, at det ikke var nogen undskyldning, at **B's** mor og **E** ikke havde haft det så godt sammen. **D** var virkelig ked af det efter **E's** død, og han havde brug for at snakke. Han ringede hver dag, og de talte ½-1 time. Det gjaldt også, når de var i Thailand. **D** var meget glad for dem og fortalte dem mange ting. De hjalp ham ikke med testamentet fra 2011. Han spurgte, om de "havde lyst til at arve os". Han sagde, at de havde lavet testamente, men at han mente, at det kunne laves om. Han sagde også, at **E** og han havde bestemt sig i toget hjem fra Aarhus for, at hun og **B** skulle arve.

C har supplerende forklaret, at hun fik smykket afbildet ekstrakten side 60 i konfirmationsgave af **E** og **D**. Kagespaden side 61 har hun også fået af dem. Den har tilhørt **D's** familie i flere generationer. Inden guldbrylluppet i 2010 havde

hun ikke hørt om **A** og **B**. Hun kendte **E's** søster **J**. Sidstnævnte har fortalt hende, at **E** har sagt, at **A** og **B** ikke skulle hente noget hos dem. Indstævnte og hendes mand holdt sølvbryllup søndag den 28. november 2010. Det blev holdt til frokost. Hendes mand og søster holdt tale. Der blev ikke drukket spiritus, da gæsterne skulle køre hjem. **E** og **D** var stolte over, at de tog turen og var med. **D** ville have sagt det, hvis der var noget, som de tog afstand fra. Hun talte ikke om private forhold med **E** og **D**, de hyggede sig. Hun var med til **E** og **D's** urnenedsættelse. Efter **E's** død havde hun ofte telefonsamtaler med **D**, som havde brug for at snakke.

Advokat Kristina Søgaard har supplerende forklaret, at hun laver omkring 100 testamenter årligt. Hun tager udgangspunkt i advokatkontorets paradigme. Når hun i notatet ekstrakten side 65 skriver "frit ændres", betyder det, at længstlevende kan testere over det hele – til "Kattens Værn" bruger hun ofte som eksempel. Det er en fejl, når der i testamentet fra 2008 pkt. 4 nævnes uskiftet bo. Hun mener, at det ikke gør nogen forskel, når det i pkt. 7 er anført "for så vidt angår arven efter længstlevende". Hun råder normalt testatorer til at bestemme, at længstlevende kan ændre frit, da meget kan ændre sig. Hun har mange møder og husker som nævnt ikke mødet om dette testamente. Diskussionen med notaren i Holsted fandt nok sted før 2008. **E** og **D** fik testamentet til gennemsyn, inden det blev underskrevet. Hun ved ikke, om de havde rettelser til det.

H har forklaret, at han og **D** var kolleger ved DSB Rutebiler. De blev venner, og han besøgte **D**. Her traf han også **E**. Efter **E's** død havde **D** det dårligt, og vidnet kørte ud til ham. **D** spurgte, om han ville med til Herning, og han var således med hos notaren. **D** havde ikke nævnt, hvad der skulle ske. Han husker ikke, om der blev sagt noget om testamentet hos notaren. Han har ikke kendskab til testamentets indhold. Han mener, at han har fået at vide, at **D** forærede en bil til **C**. Han husker ikke, om **D** har talt om hendes sølvbryllup.

F har supplerende forklaret, at han intet havde hørt om **B** og **A** før kontakten ½ år før guldbrylluppet. **D** talte ikke om dem efter **E's** død. Det var **J**, som sagde, at **E** havde sagt, at **B** og **A** ikke skulle arve. Han har flere gange oplevet, at **D** var nedtrykt, når **B** og **A** havde besøgt dem. Han kendte ikke testamentet. Han talte ikke med **D** i en periode og var ikke med til guldbrylluppet.

I har forklaret, at hun er storesøster til **C**. Deres

mor er **D's** søster. Hun har kendt **D**, siden hun var en lille pige, og **E**, fra hun kom ind i billedet. De har besøgt hinanden, og hun kendte dem godt. Hun mødte **B** og **A** første gang til **E** og **D's** guldbryllup i juni 2010. Hun havde ikke hørt om dem tidligere. Hun var med til **C's** sølvbryllup. Det var en dejlig fest, og der skete ikke noget, som kunne få **D** og **E** til at tage afstand. **D** kan godt sige fra. Efter **E's** død ringede **D** hver fredag til **C**, som havde fri denne dag. **D** havde også kontakt til vidnet. Hun har skrevet under som vitterlighedsvidne på erklæringen fra **J**. Det andet vitterlighedsvidne var en veninde til **E**. Erklæringen er formuleret af **J**.

Procedure

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

Landsrettens begrundelse og resultat

I pkt. 7 i testamentet fra 2008 er anført, at længstlevende frit kan ændre bestemmelserne i testamentet, men herefter fortsætter sætningen ”for så vidt angår arven efter længstlevende”. Når dette sammenholdes med reglerne i arvelovens § 81, tiltrædes det, at testamentet efter dets ordlyd må forstås således, at længstlevendes testationskompetence er indskrænket som beskrevet af byretten.

Herefter og af de grunde, der i øvrigt er anført af byretten, tiltrædes det også efter bevisførelsen for landsretten, at halvdelen af arven efter **D** skal tilfalde **A** og **B** og den anden halvdel **C**.

Landsretten stadfæster derfor byrettens dom.

Efter sagens udfald skal **A** og **B** betale sagsomkostninger for landsretten til **C** med i alt 50.408 kr. Beløbet omfatter 50.000 kr. til udgifter til advokatbistand og 408 kr. til udgifter til vidne.

Beløbet til dækning af udgifter til advokatbistand er inkl. moms. Landsretten har ved fastsættelsen af beløbet lagt vægt på sagens økonomiske værdi og omfang.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

Appellanterne, **A** og **B**, skal betale sagens omkostninger
for landsretten til indstævnte, **C**, med 50.408 kr.

De idømte sagsomkostninger skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

Mogens Heinsen

Lars E. Andersen

Eva Skov
(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 2. juli 2015

Britt Fusager

retssekretær